

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

จากการศึกษาประชากรกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งหมด 103 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย.....	32	31.07
หญิง.....	71	68.93
2. อายุ		
18 - 35 ปี.....	16	15.53
36 - 50 ปี.....	69	67.0
51 - 60 ปี.....	12	11.65
60 ปี ขึ้นไป.....	6	5.82
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษา.....	54	52.24
มัธยมศึกษาตอนต้น.....	26	25.24
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า.....	5	4.85
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า.....	5	4.85
ปริญญาตรี.....	9	8.74
สูงกว่าปริญญาตรี.....	4	3.88
4. สถานภาพ		
โสด.....	17	16.51
ผ่านการสมรส.....	86	83.49
5. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท.....	3	2.91
5,000-9,999 บาท.....	76	73.78
10,000-29,999 บาท.....	19	18.44
30,000-49,999 บาท.....	5	4.85

จากตารางที่ 1 พบว่า ในด้านปริมาณประชากรกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.93) ซึ่งจากการได้ร่วมปฏิบัติงานพบว่าจะเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิก คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านและเป็นกรรมการกลุ่มผู้นำอาชีพและการสัมภาษณ์แบบไม่มี โครงสร้างพบว่าส่วนใหญ่ผู้ชายจะออกไปทำงานด้านช่างฝีมือแรงงานที่กรุงเทพมหานคร หรือ ต่างจังหวัด ผู้หญิงที่อยู่บ้านจึงรวมกลุ่มเป็นกลุ่มพัฒนาอาชีพต่าง ๆ โดยบางส่วนได้เงินลงทุนจาก กองทุนหมู่บ้านและจากสถาบันการเงินตามโครงการของรัฐบาล กลุ่มอายุส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 35-50 ปี (ร้อยละ 67.0) รองลงมาคือช่วงอายุ 18-35 ปี (ร้อยละ 15.53) ซึ่งเป็นช่วงกำลังทำงานและ สร้างครอบครัว และระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 52.42) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 25.24) และผ่านการสมรสเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.49) เป็น โสดเพียงร้อยละ 16.51 เท่านั้น และประชาชนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีรายได้ ต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000บาท - 9,999 บาท

4.2 ผลการกำหนดความต้องการ จุดมุ่งหมายและวิสัยทัศน์ของท้องถิ่น

4.2.1 การศึกษารวบรวมข้อมูลท้องถิ่น

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

บ้านเป็ลือย ตั้งอยู่ในเขตตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองร้อยเอ็ด 3 กม. เส้นทางลาดยางตลอดสาย ผลการพัฒนาดำเนินการ กชช. 2 ค. จัดเป็นหมู่บ้านก้าวหน้า แบ่งเป็น บ้านเป็ลือยหมู่ 9 บ้านเป็ลือยหมู่ 10 และบ้านเป็ลือยหมู่ 11 มีเนื้อที่ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงพื้นที่ทั้งหมดของบ้านเป็ลือยหมู่ 9 หมู่ 10 และหมู่ 11

หมู่บ้าน	เนื้อที่	
บ้านเป็ลือยหมู่ 9	3,846	ไร่
บ้านเป็ลือยหมู่ 10	1,700	ไร่
บ้านเป็ลือยหมู่ 11	1,585	ไร่
รวม	7,141	ไร่

2) สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย เป็นที่ราบสูงแบบลูกคลื่น สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 120-160 เมตร

ลักษณะภูมิอากาศของบ้านเปือย อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม ที่พัดประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด โดยพุดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว เรียกว่ามรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมนี้จะทำให้บริเวณจังหวัดร้อยเอ็ดประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ลมนี้จะพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ ลมนี้จะพัดอยู่ในช่วงฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป จังหวัดร้อยเอ็ดตั้งอยู่ในเขตร้อนและแห้งแล้ง มี 3 ฤดู ได้แก่

ฤดูร้อน: เริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน พฤษภาคม

ฤดูฝน: เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ตุลาคม

ฤดูหนาว: เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีสูงสุด 35.33 องศาเซลเซียสและเฉลี่ยตลอดปีต่ำสุด 18.15 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 39.70 องศาเซลเซียส วัดได้เมื่อเดือนเมษายน 2550 อุณหภูมิต่ำสุด 9.50 องศาเซลเซียส วัดได้เมื่อเดือนมกราคม 2550 ปริมาณน้ำฝนวัดได้ตลอดปี รวม 957.5 มิลลิเมตร มีฝนตกหนักที่สุดในเดือนกันยายน 2550 วัดได้รวม 196.8 มิลลิเมตร มีฝนตกรวมทั้งหมด 103 วัน (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2550)

3) สภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิต

ประชากร ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2550 บ้านเปือยหมู่ 9 มีจำนวนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ทั้งหมด 171 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 627 คน เป็นชาย 286 คน หญิง 341 คน ประชากรที่มีอายุ 18 ปี - 49 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 318 คน ส่วนบ้านเปือยหมู่ 10 มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 173 ครัวเรือน จำนวนราษฎร 678 คน เป็นชาย 316 คน หญิง 362 คน ประชากรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 18ปี-49 ปี เช่นเดียวกัน โดยมีจำนวนถึง 320 คน แยกเป็น ชาย 149 คน หญิง 320 คน สำหรับบ้านเปือยหมู่ 11 มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 171 ครัวเรือน จำนวนประชากร 646 คน เป็นชาย 321 คน และหญิง 325 คน ประชากรที่มีอายุในช่วง 18 ปี - 49 ปี มีจำนวน 305 คน เป็นชาย 149 คน และหญิง 156 คน สามารถเขียนตารางแสดงจำนวนประชากรจำแนกตามช่วงอายุได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรบ้านเป็ลือย หมู่ 9 หมู่ 10 และหมู่ 11 จำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	หมู่ 9		หมู่ 10		หมู่ 11		รวม (คน)
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
น้อยกว่า 1 ปี	2	2	1	3	2	0	10
1-2 ปี	3	6	2	4	1	9	25
3-5 ปี	14	11	15	10	19	8	77
6-11 ปี	36	22	36	29	25	31	179
12-14 ปี	11	14	15	11	18	14	83
15-17 ปี	11	15	12	13	19	13	83
18-49 ปี	144	174	149	171	149	156	943
50-60 ปี	35	45	47	64	46	49	286
มากกว่า 60 ปี	30	52	39	58	25	52	256
รวม	286	341	316	362	321	325	1,951

4) การประกอบอาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ซึ่งมีที่นาเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 5 - 20 ไร่ ผลผลิตข้าวเฉลี่ยประมาณ ได้ประมาณ 400 กิโลกรัม/ไร่ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน ประมาณ 18,000 บาท/ปี ในการทำนาชาวบ้านจะใช้ทั้งปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมีซึ่งปัญหาที่พบในปัจจุบันคือปุ๋ยมีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงตามไปด้วย จากการพูดคุยกับชาวบ้านพบว่า ต้องการให้ส่วนราชการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่สามารถลดต้นทุนการผลิต และทำให้ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น เนื่องจากบ้านเป็ลือยทั้งหมู่ 9 หมู่ 10 และ หมู่ 11 ไม่มีพื้นที่ทำไร่ ดังนั้น การเกษตรที่ทำรายได้หลักให้กับชาวบ้านจึงมีเพียงอย่างเดียวคือการทำนาเท่านั้น และสามารถทำได้ปีละครั้ง ไม่สามารถทำนาปรังได้เนื่องจากขาดแหล่งน้ำทำการเกษตร เมื่อว่างจากฤดูกาลทำนาชาวบ้านจึงอพยพไปทำงานต่างจังหวัด โดยงานที่ทำส่วนใหญ่สำหรับผู้ชายจะ ไปทำงานช่างฝีมือเช่นช่างไม้ช่างปูนและงานก่อสร้างอื่น ๆ ผู้หญิงส่วนใหญ่จะไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดที่ไปทำงานมากที่สุดคือกรุงเทพมหานคร

5) สถานที่สำคัญในหมู่บ้าน

สถานที่สำคัญในหมู่บ้านเป็ลือยได้แก่

5.1) โรงเรียนบ้านเปลือย (สามัคคีราษฎร์ประสิทธิ์) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 สถานที่ตั้ง บ้านเปลือย หมู่ที่ 9 ถนนปัทมานนท์ ต.รอบเมือง อ. เมือง จ.ร้อยเอ็ด ผู้บริหาร โรงเรียนคนปัจจุบันชื่อ นางจำเนียร จิรินัง มีจำนวนห้องเรียน 8ห้องเรียน ครู 8 คน และนักเรียน 80 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) จำนวน 30 คน นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) จำนวน 36 คน นักเรียนระดับปฐมวัยจำนวน 4 คน

5.2) โรงเรียนบ้านเปลือยนอก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 สถานที่ตั้ง บ้านเปลือยนอก หมู่ที่ 11 ต.รอบเมือง อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ผู้บริหาร โรงเรียนคนปัจจุบันชื่อ นายสนั่น แพงสาย มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้องเรียน ครู 4 คน และนักเรียน 20 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัย ไปจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) จำนวน 12 คน นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) จำนวน 6 คน นักเรียนระดับปฐมวัยจำนวน 2 คน

เนื่องจากบ้านเปลือยตั้งอยู่ใกล้เขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ดังนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะส่งลูกหลานเข้าไปเรียนในเมือง ทำให้โรงเรียนบ้านเปลือยทั้งสองแห่ง มีนักเรียนน้อย

5.3) วัดบ้านเปลือยใหญ่ หมู่ที่ 10 ต.รอบเมือง อ. เมือง จ. ร้อยเอ็ด มีจำนวนพระภิกษุจำพรรษา 5 รูป เป็นสถานที่สำคัญสำหรับพุทธศาสนิกชน และเป็นสถานที่ซึ่งชาวบ้านไปทำบุญในวันสำคัญต่าง ๆ และเป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสำคัญ เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้งเป็นสถานที่นัดประชุม เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 7 : แสดงศาลาวัดบ้านเปลือยใหญ่

5.4) วัดอุดมไพโรสถณ์ (วัดป่าบ้านเปลือย) ตั้งเมื่อปี พ.ศ 2517 เป็นศูนย์ วิปัสสนาแห่งแรกในประเทศไทย เป็นสำนักวิปัสสนากรรมฐาน ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด มีการจัดงาน ปริวาสกรรมทุกปี มีพื้นที่เต็มไปด้วยป่าไม้ใหญ่ และพืชสมุนไพรนานาพันธุ์ เนื้อที่ประมาณ 120 ไร่เศษ ปัจจุบันมีพระครูภาวนาภิรักษ์ รองเจ้าคณะอำเภอเมืองร้อยเอ็ด และรองเลขาธิการกอง วิปัสสนาธุระแห่งประเทศไทย

ภาพประกอบที่ 8. แสดงบริเวณวัดอุดมไพโรสถณ์

6) ทรัพยากรธรรมชาติ

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศของบ้านเปลือยเป็นบริเวณที่ราบ และดินส่วนใหญ่ เป็นดินทรายทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้และรอบๆ ชุมชนบ้านเปลือยจึงไม่มีแม่น้ำใดไหลผ่าน ดังนั้นสำหรับบ้านเปลือยหมู่ 9 จึงมีแผนแหล่งน้ำที่ทางการสร้างให้ ได้แก่ แหล่งน้ำหนองโพน และ คลองอีสานเขียว ซึ่งเป็นคลองที่สร้างสมัยพลเอกเขาวงกต ไขว่ไขว่ เป็นนายกรัฐมนตรีน โดย โครงการอีสานเขียวชาวบ้านจึงนิยมเรียกว่าคลองอีสานเขียว นอกนั้นก็เป็นที่ขุดน้ำที่ชาวบ้านขุดซึ่งมี สภาพดีเงิน ที่พอใช้การได้มีจำนวน 32 บ่อ มีบ่อบาดาลที่ชาวบ้านขุดเพื่อใช้ส่วนตัว 18 บ่อ ส่วน บ้านเปลือยหมู่ 10 มีแหล่งน้ำธรรมชาติเล็ก ๆ คือห้วยลาดโตนอกนั้นก็เป็นบ่อที่ขุดโดยชาวบ้าน และ บ้านเปลือยหมู่ที่ 11 มีหนองน้ำประจำหมู่บ้าน และคลองอีสานเขียว ตัดผ่าน สภาพแหล่งน้ำนอกนั้น เหมือนกันกับหมู่ 9 และหมู่ 10 สภาพดินส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาดินเค็ม ดินจืด หรือดินเปรี้ยว เนื่องจากมีคลองชลประทานตัดผ่านแล้วมีหนองน้ำประจำหมู่บ้าน นอกนั้นชาวบ้านสามารถขุดบ่อ น้ำใช้ได้ทั่วไป จึงลดปัญหาดินเสียได้ดี

7) วัฒนธรรมประเพณี

เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนนับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นวัฒนธรรมประเพณีส่วนใหญ่ จึงดำเนินตามวิถีพุทธ และขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่คนส่วนใหญ่นับถือและปฏิบัติ ประกอบด้วย

7.1) ประเพณีสงกรานต์ มีการทำบุญตักบาตรช่วงเช้าและเพล เวลาเที่ยง หลังจากทำพิธีสงฆ์แล้ว ก็มีการทอดผ้าป่าสามัคคี โดยชาวบ้านที่ไปทำงานกรุงเทพฯจะนำผ้าป่ามาทอดถวายเป็นประจำทุกปี

7.2) ประเพณีเข้าพรรษาและออกพรรษา ในวันออกพรรษาจะมีการทำบุญตักบาตรเทโว และในวันเข้าพรรษาจะมีพิธีแห่เทียนพรรษา ซึ่งจัดโดย อบต.รอบเมือง

7.3) งานประเพณีกินข้าวปุ้นบุญผะเหวด เริ่มจัดขึ้นเมื่อปี 2534 และจะจัดให้มีขึ้นในวันเสาร์ - อาทิตย์แรกของเดือนมีนาคมของทุกปี ณ บริเวณสวนสมเด็จฯ บึงพลาญชัย มีการแห่ขบวนผะเหวด 13 ขบวน ตามกัณฑ์เทศน์มหาชาติจากอำเภอและหน่วยงานต่าง ๆ การฟังเทศน์มหาชาติ 13 กัณฑ์ เทศกาลกินข้าวปุ้น (ขนมจีน) ซึ่งจังหวัดได้จัดไว้บริการแก่ผู้ร่วมงานทุกคน ชาวบ้านเปลือยทั้ง 3 หมู่จะไปร่วมจัดงานประเพณีนี้เป็นประจำทุก ๆ ปี

7.4) งานประเพณีบุญบั้งไฟ จัดภายในช่วงเดือนหกถึงเดือนเจ็ด มีขบวนแห่บั้งไฟ ซึ่งจัดอย่างสวยงามแสดงถึงประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้านมีขบวนแห่ที่จัดอย่างยิ่งใหญ่ ประชาชนภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงได้เดินทางมาชมเป็นจำนวนมาก

7.5) งานประเพณีบุญข้าวจี่ หรือบุญเดือนสาม เป็นงานประเพณีที่จัดขึ้นตามยึดถือสืบสอง จาริดประเพณีโบราณของชาวอีสาน ซึ่งถือว่าการ ได้ทำบุญข้าวจี่แล้วจะได้บุญกุศลมาก และเป็นกาลละทานชนิดหนึ่ง ในงานได้จัดให้มีการประกวดธิดาบุญมหาสี และข้าวจี่อัญ

7.6) ประเพณีลอยกระทง วันลอยกระทงตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ประเพณีลอยกระทงมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยประมาณ 700 ปีมาแล้ว ประเพณีลอยกระทงได้เข้าสู่ประเทศไทยในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีประมาณ พ.ศ. 1800 ดังปรากฏในหนังสือนางนพมาศ ผู้เป็นพระสนมเอกของพระร่วงเจ้าว่า “ครั้งวันเพ็ญเดือน 12 ข้าพเจ้ายได้กระทำโคมลอย ถัดตกแต่งให้งามประหลาดกว่าโคมสามก้านตั้งปวงจึงเลือกศกานภรทีต่างๆ มาประดับเป็นรูปพระนฤทลธิบ ขานรับแสงจันทร์ใหญ่ประมาณเท่ากงระเทาะ ด้านแต่พรณดอกไม้ซ้อนสี่สลับให้เป็นลวดลาย...” เมื่อสมเด็จพระร่วงเจ้าได้เสด็จฯทางชลมารค ทอดพระเนตรกระทงของนางนพมาศก็ทรงพอพระราชหฤทัยจึงมีพระราชโองการฯ ให้จัดพิธีลอยกระทงเป็นประจำทุกปีในคืนวันเพ็ญเดือนสิบสอง พระราชพิธีนี้จึงได้ถือปฏิบัติเป็นประจำจนกระทั่งบัดนี้ ประเพณีลอยกระทงมีมานานจนสืบประวัติไม่ได้ และไม่มีในคัมภีร์ทางศาสนาสุตฺยร โภศศ (พระยาอนุมานราชชน) ได้ค้นคว้าที่มาของ

ประเพณีลอยกระทงไทยทุกภาคตลอดจนถึงประเทศใกล้เคียงคือ พม่า กัมพูชา จีน อินเดีย ได้ความ
ว่ามีประเพณีลอยกระทงทุกประเทศด้วยเหตุผลต่างๆ กัน

สรุปเหตุผลของการลอยกระทงในประเทศไทยดังนี้

7.6.1) เพื่อขอขมาแม่คงคาเพราะ ได้อาศัยน้ำทำนกินและ ใช้และอีก
ประการหนึ่งมนุษย์มักจะทิ้งและถ่ายสิ่งปฏิกูลลงไปใมน้ำด้วย

7.6.2) เพื่อสักการะรอยพระพุทธรูปบาทนันทน์มณฑลที่ซึ่งพระพุทธเจ้าทรง
ประทับรอยพระบาทประดิษฐาน ไว้บนหาดทรายที่แม่น้ำนันทน์มณฑลในประเทศอินเดีย

7.6.3) เพื่อลอยทุกข์ โศก โรคภัย และสิ่งไม่ดี คล้ายกับพิธีลอยบาปของ
พราหมณ์

7.6.4) เพื่อบูชาพระอุปคุต ชาวไทยภาคเหนือให้ความเคารพแก่พระอุปคุต
อย่างสูง ซึ่งตามตำนานเล่าว่าเป็นพระนาคาธิบดีรูปหนึ่งที่มีอิทธิฤทธิ์มากสามารถปราบพญามาร ได้
ด้วยความเชื่อและนับถือในขนบธรรมเนียมประเพณีดังกล่าว ชาวบ้าน
เปลือย ทั้ง 3 หมู่ได้จัดขบวนกระทงไปร่วมงานประเพณีลอยกระทง ที่ อบต.รอบเมืองจัดขึ้นเป็น
ประจำ

8) ระบบสาธารณูปโภค

ระบบสาธารณูปโภคของบ้านเปลือยหมู่ 9 หมู่ 10 และหมู่ 11 ประกอบด้วย

8.1) ระบบไฟฟ้า ทุกครัวเรือนในหมู่บ้าน ใช้ไฟฟ้าของสำนักงานการ
ไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดร้อยเอ็ด

8.2) ระบบคมนาคมขนส่ง การเดินทางเข้าสู่หมู่บ้าน ได้ด้วยทางลาดยาง
การจราจรหนาแน่นเป็นบางช่วง (เช้าและเย็น)

8.3) ระบบโทรศัพท์ โทรศัพท์บ้านใช้ของบริษัท TOT จำนวนครัวเรือนที่มี
โทรศัพท์ 56 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.87 ของจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด นอกนั้นให้ระบบ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ของ AIS, TRUE และ DTACT ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมโดยทั้ง 3 หมู่บ้านมีจำนวน
โทรศัพท์เคลื่อนที่รวมกันทั้งหมด 873 เครื่อง

8.4) ระบบน้ำประปา สามารถผลิตน้ำประปาได้ไม่น้อยกว่า 800 ลูกบาศก์
เมตร/วัน และมีเอน้ำสำรอง สามารถผลิตน้ำประปาได้ถึง 1,200 ลูกบาศก์เมตร/วัน

8.5) ระบบบำบัดน้ำเสีย ยังไม่มี ซึ่งจากการพูดคุยกับชาวบ้านพบว่าปัญหา
น้ำเสียเริ่มจะทวีความรุนแรงมากขึ้น

8.6) ระบบบริการสาธารณสุขอื่น ประกอบด้วย หอกระจายข่าวหรือเสียงตาม
สายที่ใช้การ ได้ 1 แห่ง และ โรงเรียนภาคบังคับ 9 ปี 2 แห่ง

9) การปกครอง ประชาคมและกลุ่มองค์กร

ในหมู่บ้านเปลือยหมู่ 9 หมู่ 10 และหมู่ 11 นอกจากจะมีผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านละ 1 คน แล้วยังมีสมาชิก อบต. อีก 4 คน คือ นายสมจิต ศลาพรหม สมาชิก หมู่ที่ 9 นายทองสุข บวร โภทัย สมาชิก หมู่ที่ 10 นายสัมพันธ์ แสนประเสริฐ และนายสมบัติ ทองเกษม สมาชิก หมู่ที่ 11 สมาชิก ในชุมชนที่เป็นแกนนำในองค์กรต่าง ๆ ประกอบด้วย

บ้านเปลือยหมู่ 9

คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.)

- (1) นาง สัมพันธ์ บุระผกา
- (2) นางพัชรี สิงห์คารา
- (3) นางจันนีย์ร แสงผล
- (4) นางราตรี แก้วขอนแก่น
- (5) นางบุญพลอย โลกขาม
- (6) นางดวงจันทร์ สาศิริ
- (7) นางกรรณิกา ดิริทศ
- (8) นางแหลมทอง ปองไป
- (9) นางเครือวัลย์ แดงกาไสย์
- (10) นางรำไพ ครีนนท์
- (11) นางวรรณมา สตินยศ

เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

นางธัญญาพร คงประจักษ์

กรรมการกลุ่มผู้นำอาชีพ (กช.)

- (1) นางสาวศันตีย์ นนตรีพิลา
- (2) นางรงนา ภาพนะวรรณ

กรรมการกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.)

- (1) นางสัมพันธ์ บุระผกา
- (2) นายประจักษ์ สาศิริ
- (3) นายบุญ ภาพนะวรรณ
- (4) นายเลื่อน แสงหลาบตา
- (5) นายวิเชียร แสงขงค์
- (6) นายภิรมย์ โลกทม

- (7) นายบุญจันทร์ นานดี
- (8) นายสมจิตร ศลาพรหม
- (9) นางอทิตา เทพบุรี
- (10) นางทัศนัญญาพร คงประจำ
- (11) นางวาสนา ภาชนะวรรณ
- (12) นางอุไร ไสยชัยันต์
- (13) นางกัมไพพร ฉาวจันทร
- (14) นางรัตนพร ดิสองเมือง
- (15) นางศุภาพรพรหม กระจ่างสี
- (16) นายประสิทธิ์ มณีสาร

กรรมการศูนย์เยาวชนตำบล (กยต.)

- (1) นายอรรถพล พันนาเหนือ
- (2) นางสาวอรพรพรหม นันตเวช
- (3) นางสาวรุ่งตะวัน ภาชนะวรรณ
- (4) นางสาวจุฑารัตน์ กุลทล
- (5) นายวัชร กุลทล
- (6) นายบุษศักดิ์ ปัทมะแก่นทราย

บ้านเปลือยหมู่ 10

คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.)

- (1) นางทัศนีย์ จันทรวีภาค
- (2) นางเกิง ศรีงามเมือง
- (3) นางเพ็ญศรี จิตพุกฤษ
- (4) นางน้อย หงส์สุวรรณ
- (5) นางออด ปัดสายะตั้ง
- (6) นางเสงี่ยม อุษเพชร
- (7) นางคุ่น ขานทะราชา
- (8) นางจอม ศรีกะเนย์

เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

นางทอง ลือไพบูลย์

กรรมการกลุ่มผู้นำอาชีพ (กช.)

- (1) นาย โพบูลย์ แสนมนตรี
- (2) นางสุภาพ รักเลิศ
- (3) นายทองสุข บวร โมทย์
- (4) นางทองใบ นามเนก
- (5) นางพิมพ์ คำฤาชา

กรรมการกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.)

- (1) นายทวีสิทธิ์ ศรีรับขวา
- (2) นางธฤภาวดี กาบบัวศรี
- (3) นางบุญทลาย บวร โมทย์
- (4) นางฐิติมา ฉิริวัง
- (5) นางไพจิตร เนติรัตน์
- (6) นายสมควร อุยเพชร
- (7) นายสังรวม พรนเกต
- (8) นางเดือน ศรีรับขวา

กรรมการศูนย์เยาวชนตำบล (กยต.)

- (1) นายเอกสิทธิ์ จันทร์วิภาค
- (2) นายพรวชา อุยเพชร
- (3) นายมนตรี ศรีงามเมือง
- (4) นางสาวศศิธร จันทร์วิภาค
- (5) นางสาวอรอนงค์ จันทร์วิภาค
- (6) นางสาวสิรินพรา เมาะราช
- (7) นางสาวพัชรียา แสนมนตรี

บ้านเปลือยหมู่ 11

คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.)

- (1) นางนงคราญ ศรีรับขวา
- (2) นางเทียมจันทร์ กิตติลาภ
- (3) นางทองมา อุดรมาตย์
- (4) นางนารี ตั้งพะมณี
- (5) นางกัญญา จอมศิลาสิงห์

- (6) นางคำษา ชินเพ็ง
- (7) นางสมพิศพิริณ โสกา
- (8) นางบุญเหลือ กังพะมณี
- (9) นางสาคร มาตยาคุณ
- (10) นางสาวท ทองเกษม
- (11) นางดวงจิต บุญวิเศษ

เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

นาง วานิช วินทะไชย

กรรมการกลุ่มผู้นำอาชีพ (กษ.)

- (1) นายไพบุลย์ อุดรมาตย์
- (2) นางพรประเสริฐ เสาะสมบูรณ์
- (3) นางสุภาวดี กิตติลาภ
- (4) นายสุนิทร กิตติลาภ
- (5) นางหนูวาด สิงคารา
- (6) นาง อรวรรณ ทองเกษม

กรรมการกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.)

- (1) นางเดือน นิตรร
- (2) นางร่วมจิต ชินเพ็ง
- (3) นายกุหลาบ มาตยาคุณ
- (4) นางรัตติยา โสทรเย็นดี
- (5) นางบุ สมบัติมัน
- (6) นางจำเริญ แสงพล
- (7) นางสาวสมร ชันผาตา
- (8) นางวัลยา ขามโสกา
- (9) นางลดาวัลย์ การสุข
- (10) นางอารีย์ หนูแสน
- (11) นางดวงจันทร์ แสนศรี

กรรมการศูนย์เยาวชนตำบล (กยต.)

- (1) นายวุฒิชัย อุดรมาตย์
- (2) นายสนใจ กนันท

(3) นายนาถการ ไสต

4.2.2 ผลการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งและปัญหาการมีส่วนร่วม

จากข้อมูลท้องถิ่นที่รวบรวมมาได้ หลังจากสมาชิกกลุ่มเป้าหมายร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1) แหล่งน้ำ เป็นจุดอ่อน เพราะจำนวนแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการของท้องถิ่น จากการรวบรวมข้อมูลท้องถิ่นพบว่าแหล่งน้ำตามธรรมชาติมี 2 แห่งคือ ห้วย รากโต และหนองโพนซึ่งมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน แหล่งน้ำที่เกิดจาก โครงการก่อสร้างของทางราชการ ได้แก่คลองอีสานเขียว ซึ่งเก่าแก่และมีมานาน สภาพบางแห่ง ขาดุด นอกนั้นเป็นบ่อน้ำส่วนตัวของชาวบ้านซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 32 บ่อ และมีบ่อน้ำบาดาลของ ชาวบ้านอีก 18 บ่อ จากข้อมูลสภาพและปริมาณความต้องการน้ำพบว่า แหล่งน้ำที่มีอยู่เพียงพอแก่ การเพาะปลูกในฤดูกาลเท่านั้น ไม่สามารถทำการเพาะปลูกนอกฤดูกาลได้ แหล่งน้ำประปามี 1 แห่ง ปริมาณน้ำยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะบางช่วงเวลาน้ำประปาจะไม่ไหล

1.2) ถนนและการคมนาคมขนส่ง เป็นจุดแข็ง เพราะถนนส่วนใหญ่มี ลักษณะเป็นถนนลาดยางอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านกับอำเภอ หรือ จังหวัดไม่เป็นปัญหา หากมีเหตุฉุกเฉินสามารถเดินทางจากหมู่บ้านไปถึง โรงพยาบาลประจำจังหวัด ได้ภายในไม่เกิน 30 นาที ส่วนใหญ่นิยมใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ส่วนตัว เป็นพาหนะในการ เดินทาง

1.3) บริการสาธารณสุขอื่น ๆ การส่งเสริมและการให้บริการสาธารณสุขจากทาง ราชการ ที่นับเป็นจุดแข็ง ได้แก่ ในหมู่บ้านมีการจัดกิจกรรมธนาคารข้าวของกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ ชาวบ้านไม่จำเป็นต้องมีขี้จางสำหรับใส่ข้าว เพราะหลังการเก็บเกี่ยวสามารถนำข้าวไป ฝาก หรือจำหน่ายธนาคารข้าวได้ มีโครงการธนาคาร โคกระบือ มีโรงเรียนอนุบาลชนบท การ ส่งเสริมสุขภาพ ที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ในหมู่บ้านจะมีสถานกีฬา สนามเด็กเล่น และการให้บริการ สาธารณสุขจาก อสม. การให้บริการข่าวสารสาธารณะเป็นจุดอ่อน เพราะมีหอกระจายข่าว และ โทรทัศน์สาธารณะที่ใช้งานได้ แต่สภาพความเหมาะสมในการใช้งานยังมีน้อย เพราะทางแห่งชาติ การบำรุงรักษา เช่น โทรทัศน์สาธารณะมักจะถูกรื้อร่น ทูบทำลายหรือเกิดการชำรุดบ่อยครั้ง

สรุปผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน พบว่าการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร มีทั้งส่วนที่เป็น จุดอ่อนและจุดแข็ง โดยส่วนใหญ่เป็นการจัดให้ตามนโยบายของรัฐ ซึ่งชาวบ้านยังขาดการมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่พวกเขาต้องการขาดการเรียงหรือจัดลำดับความสำคัญของ

ปัญหาและสภาพความต้องการของชาวบ้าน ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า การมีส่วนร่วมในด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระบปร่วมแสดงความคิดเห็นแต่ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ประชาชนในท้องถิ่นนำเสนอสู่กระบวนการของรัฐยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร แนวทางแก้ไขจึงควรจัดทำโครงการพัฒนาขึ้น โดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชาวบ้าน ในท้องถิ่น เพื่อสนองความต้องการและแก้ปัญหาได้ถูกต้อง

2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

งานส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุขมูลฐาน ถือว่าเป็นจุดแข็ง ซึ่งเกิดได้จากข้อมูลการได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีของประชาชนที่มีอายุมากกว่า 35 ปี สูงถึงร้อยละ 96.37 คร่าวเรือนมีที่อยู่อาศัยคงทนถาวร ได้รับอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เด็กได้รับการฉีดวัคซีนครบตามกำหนดส่วนในด้านการศึกษาพบว่า มีผู้อ่านออกเขียนได้ครบร้อยละ 100 ประชาชนที่มีช่วงอายุ 18 - 60 ปี มีอาชีพและมีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 96.76 จำนวนคนพิการ ในหมู่บ้านมีเพียงร้อยละ 0.15 ปัญหาการถูกรบกวนจากมลพิษมีน้อยมีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคพอเพียงตลอดปี

สรุปผลการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งและสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า งานส่งเสริมคุณภาพชีวิตเกือบทั้งหมดเป็นจุดแข็ง สำหรับสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีน้อย เพราะประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูงซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมดำเนินการ ร่วมเสนอโครงการ เช่น การก่อสร้างถนนกีฬาหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬาหมู่บ้านถึง 3 ครั้ง การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังโรคระบาดต่าง ๆ ได้ร่วมจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งชาวบ้านมีข้อเสนอแนะว่า รัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีความใกล้ชิดผูกพันกับชาวบ้านควรมีโอกาสให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมใน โครงการใหญ่ ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้าน เช่น โครงการปรับปรุง หรือก่อสร้างแหล่งน้ำ ถนน เป็นต้น เพราะการดำเนินการในเรื่องเหล่านี้ส่วนใหญ่ชาวบ้าน ไม่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและปิดกั้นโอกาสในการติดต่อและตรวจสอบความโปร่งใส

3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

งานด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ส่วนที่เป็นจุดแข็งได้แก่ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยรัฐมีการจัด โครงการอบรมเยาวชน และแกนนำในหมู่บ้านจำนวน 80 คนเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสยาเสพติด การมีส่วนร่วมในการป้องกันภัยจากโจรผู้ร้าย มีการดำเนินการเป็นช่วง เช่น ช่วงสงกรานต์ ช่วงเทศกาลปีใหม่ ส่วนที่เป็นจุดอ่อนได้แก่การมีส่วนร่วมในการเป็น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

มีการดำเนินการเฉพาะในเขตเทศบาล ประชาชนในหมู่บ้านยังมีส่วนร่วมน้อย จากการสัมภาษณ์พบว่า ชาวบ้านยังไม่มีโอกาสในการร่วมตรวจสอบความเสียหายของสิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์สินของทางราชการนับเป็นจุดอ่อนอีกอย่างหนึ่งทำให้ขาดความตระหนักในการหวงแหนและรักษา

สรุปได้ว่าในด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย มีทั้งส่วนที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็ง ส่วนที่เป็นจุดอ่อนได้แก่ การจัดตั้ง อปพร. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความเสียหายของทรัพย์สินของทางราชการ ส่วนที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและการป้องกันภัยจากโจรสลัดร้ายความต้องการที่ชาวบ้านนำเสนอได้แก่ การอยากให้รัฐเปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความเสียหายของสิ่งปลูกสร้าง หรือทรัพย์สินของทางราชการ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ การก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น

4) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน การพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว

ส่วนที่เป็นจุดแข็งได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพ การจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น การเพาะเห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า ของกลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านเปลือย โดยมี นายไพฑูริย์ แสนมนตรี เป็นหัวหน้ากลุ่ม โครงการสานตะกร้าไม้ไผ่ โครงการทอดผ้าไหม ผ้ามัดหมี่ เป็นต้น แหล่งทุนส่วนใหญ่ได้รับจากเงินกองทุนหมู่บ้านและธนาคารกสิกรรมพัฒนาฯ จากการจัดตั้งการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน การพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับร่วมดำเนินการ แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าในด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน การพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นจุดแข็ง ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ซึ่งทำงานประสานกับกองทุนหมู่บ้าน และ ธ.ก.ส. ได้ค่อนข้างดี ความต้องการที่ชาวบ้านนำเสนอได้แก่ การได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

5) ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนที่เป็นจุดแข็งได้แก่ การจัดการปัญหาด้านขยะมูลฝอยซึ่งดำเนินการโดย อบต. ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนได้แก่ ปัญหาด้านน้ำเสีย เพราะน้ำเสียที่ถูกปล่อยจากห้องน้ำของแต่ละครัวเรือนไม่ได้รับการบำบัดอย่างถูกต้อง ก่อนจะปล่อยลงสู่ธรรมชาติ ดังนั้นเมื่อชุมชนมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ปัญหากลิ่นเหม็นจากน้ำเสียก็มีความรุนแรงตามไปด้วยเช่นกัน

สรุปได้ว่า ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีจุดแข็งในด้านการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีด้วยงบประมาณของ อบต. แต่ก็มีจุดอ่อนคือปัญหาเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งชาวบ้านเสนอแนะและต้องการให้ อบจ. เข้าไปให้ความช่วยเหลือคือ การจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างบำบัดน้ำเสียของชุมชน ซึ่งจะช่วยบำบัดน้ำเสียได้อย่างสมบูรณ์และ

ภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อบจ. ควรมีโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น และโครงการเกี่ยวกับการจัดทำท่อระบายน้ำในหมู่บ้าน และควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมดำเนินการ

6) ด้านศิลปะ วัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนใหญ่เป็นจุดแข็ง ชาวบ้านมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมตลอดจนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านศิลปะวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในระดับสูง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิด ตลอดจนโครงการจัดงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวัฒนธรรมและจารีตประเพณี เช่น การจัดงานลอยกระทง งานสงกรานต์ งานเข้าพรรษาและออกพรรษา บุญบั้งไฟ บุญข้าวฉี่ บุญตะเหว็ด เป็นต้น จากการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการพบว่า มีชาวบ้านที่เป็นผู้รู้เรื่องการแพทย์แผนไทย จำนวน 3 คน มีช่างศิลปกรรมแกะสลักเทียนพรรษาทำหลายระดับบั้งไฟ 2 คนมีช่างฝีมือหัตถกรรมจำนวน 5 คน การพัฒนางานและการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องนี้จึงมีมาก

สรุปได้ว่า ด้านศิลปะ วัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นจุดแข็งของท้องถิ่น ความต้องการที่ถูกนำเสนอได้แก่ ความต้องการให้รัฐ โดย อบจ. เข้าไปส่งเสริมและจัดกิจกรรมถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มากขึ้นและควรจัดอย่างค่อนเนื่องและเปิดโอกาสให้ตัวแทนท้องถิ่น ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินการให้มากกว่าปัจจุบัน

4.3 แนวทางการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ อบจ.

ผลจากการดำเนินการจัดประชุมและจัดเวทีชาวบ้านหลายครั้งเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพปัญหาการมีส่วนร่วม จุดอ่อน จุดแข็ง ปัจจัยเอื้อหรือขาด และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้ข้อสรุปว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจัดทำเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และร่วมในการปฏิบัติการตามแผน ตลอดจนประเมินผลการปฏิบัติการตามแผน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ได้ร่วมกับชาวบ้านเปลือย ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นบ้านเปลือยหมู่ที่ 9 หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 11 โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแม่บทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดที่ก่อให้เกิดกรรมมีส่วน
ร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น บ้านเปลือย

วิสัยทัศน์: (ภายในปี 2551)

“ชุมชนบ้านเปลือยนำอยู่ ควบคุมการพัฒนาอาชีพก้าวไกล ใส่ใจสุขภาพ ชาวซึ่ง
วัฒนธรรมประเพณี”

พันธกิจ:

1. ปลุกจิตสำนึกของคนในชุมชนให้รักท้องถิ่นที่ตนอาศัย
2. ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพสุจริตที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรม จารีต
ประเพณีอันดีงาน

3. สร้างเสริมอนามัยชุมชน

เป้าประสงค์ :

1. คนในชุมชนมีสำนึกรักบ้านเกิด
2. มีช่องทางในการเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชนในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
3. จำนวนคนเข้าร่วมกิจกรรมรักษาและส่งเสริมสุขภาพมากขึ้น
4. คนในชุมชนมีสุขภาพแข็งแรง
5. จำนวนคนเข้าร่วมกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมคงอยู่และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์:

1. โครงการจัดตั้งและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ
2. โครงการส่งเสริมสุขภาพดีด้วยน้ำ
3. โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี
4. โครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านสู่อาชีพ
5. โครงการส่งเสริมพุทธศาสนาในชุมชน

ตารางที่ 4 แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น บ้านเปือย

โครงการ	ตัวชี้วัด	ข้อมูลฐาน
1. โครงการจัดตั้งและส่งเสริมกลุ่มอาชีพ	1. จำนวนกลุ่มอาชีพ 2. ผลผลิตจากกลุ่มอาชีพ	กลุ่มอาชีพที่มีในปัจจุบัน 1. จักสาน 2. เพาะเห็ดนางฟ้า 3. ทอผ้าไหม 4. ช่างเหล็ก
2. โครงการส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ	1. จำนวนคนใช้บริการสถานีอนามัย 2. จำนวนคนไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย	กีฬาที่เล่นในปัจจุบัน 1. ฟุตบอล 2. วอลเลย์บอล 3. ตะกร้อ 4. แบดมินตัน
3. โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี	1. จำนวนคนที่เข้าร่วมกิจกรรม 2. จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรม	ชนิดของกิจกรรมที่มีในปัจจุบัน 1. งานบุญข้าวฉี่ 2. บุญบั้งไฟ 3. บุญพระเหวด 4. ประเพณีผูกเสี่ยว
4. โครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านสู่อาชีพ	1. จำนวนปราชญ์ชาวบ้าน 2. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	ความรู้ที่ชาวบ้านในปัจจุบัน 1. หมอสมุนไพร 2. นวดแผนไทย 3. ช่างแกะสลัก
5. โครงการส่งเสริมพุทธศาสนาในชุมชนประเพณี	1. จำนวนคนเข้าร่วมโครงการ 2. จำนวนคนไปเข้าวัดทำบุญ 3. จำนวนคดีความรุนแรงลดลง	1. จำนวนคนเข้าวัดในปัจจุบัน 2. จำนวนคนร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา

ผู้วิจัยและคณะทำงานได้เลือก โครงการ ในการดำเนินการคือ โครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านสู่อาชีพ โดยเลือก โครงการฝึกอบรมช่างแกะสลักเทียนพรรษาซึ่งดำเนินการเดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 4 เดือนติดต่อกันตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2550 ถึงเดือน กันยายน 2550 โดยมีวิทยากรคือ นายทองสุข บวร โภทัย ปราชญ์ชาวบ้าน หมู่ 10 เป็นช่างแกะสลักเทียนพรรษามีความชำนาญหลากหลาย ไทย โบราณซึ่งผลการดำเนินงานมีเยาวชนเข้าร่วม โครงการเดือนละ 15 คน แต่เมื่อสิ้นสุดโครงการมีผู้สามารถผ่านการประเมินจากวิทยากร 15 คน จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วม โครงการพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยที่มีมาแต่โบราณ การแกะสลักเทียนพรรษา นอกจากเป็นการทำบุญแล้วยังเป็นการฝึกสมาธิไปในตัวอีกด้วยแล้วอยากให้มีการจัด โครงการ ในลักษณะนี้อีกเพราะมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างมากและจะนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพต่อไป

4.4 ผลจากการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

ผลจากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่มประชากรและผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทั้งหมดพบว่าสภาพเดิมของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดนั้นเป็นไปแบบกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานมาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม้ว่าชาวบ้านหรือตัวแทนบางส่วนได้มีโอกาสร่วมคำเถินการก็เป็นเพียงแต่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยร่วมแสดงความคิดเห็นแต่ความคิดเห็นดังกล่าวไม่ได้ถูกนำไปสู่กระบวนการ ในการปฏิบัติซึ่งเห็น ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา ด้าน โครงสร้างพื้นฐานที่มีการพัฒนาไม่สมบูรณ์ ขาดการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ ขาดการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาส่วน ในด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตชาวบ้านต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการใหญ่ ๆ เช่น การก่อสร้างและปรับปรุงการจัดหาน้ำประปา ถนนหนทาง เป็นต้น ด้านการจัดระเบียบชุมชนชาวบ้าน ไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความเสียหายของสิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์สินของทางราชการทำให้ขาดความตระหนักในการหวงแหนและความเป็นเจ้าของ ในด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน การพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ชาวบ้านมีส่วนร่วมในระดับร่วมคำเถินการแต่ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ขาดระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะมูลฝอย ในด้าน ศิลปะวัฒนธรรมขาดการสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่หลังจากที่ผู้วิจัยได้เข้าไปดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทำให้ได้ แนวทางในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

กล่าวคือ การเปิด โอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นฝ่ายระดมความคิดสำรวจข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนนำมาวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง เรียงลำดับความสำคัญ และเปิด โอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมจัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำเสนอแผนดังกล่าวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในแผนปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยผลจากการเลือกโครงการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านสู่อาชีพฝึกอบรมช่างแกะสลักเทียนพรรษาไปทดลองดำเนินการพบว่าชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับที่สูงขึ้น โดยมีโอกาสได้ร่วมเสนอ โครงการ ซึ่งเป็น โครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และ โครงการดังกล่าวก็ได้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผลการปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวทำให้ประชาชนรู้สึกพึงพอใจในการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดน่าจะได้นำไปดำเนินการใน โอกาสต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY